

РЕШЕНИЕ

№ 9379

гр. София, 10.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 9 състав, в
публично заседание на 17.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Серафимова

при участието на секретаря Анжела Савова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **2715** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.203 и сл. АПК, вр. с чл.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба „ВЕЦ СОКОЛ“ ЕООД [населено място] срещу КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ“ [населено място] за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди/пропуснати ползи/ в размер на 12728,71 лева/6508,09 евро/ от незаконосъобразен административен акт- Решение № Ц-12/26.03.2021 година, прогласено за нищожно с влязло в сила Решение № 899/14.10.2022 година по адм. дело № 3574/2022 година на ВАС за периода от 26.03.2021 година до 09.08.2021 година, законна лихва за забава в размер на 5963,15 лева/3048,91 евро/ върху горепосочената главница за периода от 26.03.2021 година до датата на подаване на исковата молба и законна лихва за забава върху главницата за периода от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата .

В исковата молба се твърди, че с Решение № Ц-010/30.03.2011 на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране с т.1 до т.7 е определена преференциална цена за продажба на електрическа енергия от ВЕЦ с инсталирана мощност до 200 М. без ДДС, което Решение обаче е отменено от страна на АССГ и то с влязло в сила решение и вследствие на тази отмяна ищецът е претърпял имуществени вреди -пропуснати ползи, които следва да бъдат репарирани. Наред с това, последващите решения на КЕВР са обявени за нищожни с влезли в сила Решения и от обявяване на нищожността на Решенията ищецът е претърпял имуществени вреди- пропуснати ползи. Иска се да бъде осъден ответникът да заплати посочените суми,ведно със законната лихва за забава, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата. Заявява претенция за присъждане на разноски.

В съдебно заседание ищецът-, ВЕЦ Сокол“ЕООД редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК се представлява от адвокат Ц., редовно упълномощен, който поддържа исковата молба на заявените основания и моли да бъде уважена. Заявява претенция за присъждане на разноски. Съображения относно основателността и доказаността на иска развива и в представените по делото писмени бележки.

Ответникът по иска-Комисия за енергийно и водно регулиране- [населено място] редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК се представлява от юрисконсулт М. и Р., редовно упълномощени, които оспорват исковата молба по основание и по размер и молят да бъде отхвърлена. Заявяват претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Съображения относно неоснователността на иска развиват и в представените по делото писмени бележки.

СГП редовно уведомена при условията на чл.138,ал.2 АПК се представлява от прокурор Ю., който намира предявените искове за неоснователни и недоказани и моли да бъдат уважени.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

С Разрешително за водовземане от подземни води чрез съществуващи водовземни съоръжения № 11591208/25.03.2019 година е разрешено на ищеца да произвежда електроенергия – ВЕЦ от воден обект- Триаски водоносен хоризонт , в карстови води в Централен Б. , [населено място], [община] с водовземно съоръжение,, КИ С. манастир“, [община]- Ч./ каптаж на извор/, каптиран извор/ галерия и РШ в местността Равнището на [населено място], обл. Г., собственост на Г. С. манастир“ с начален срок 25.03.2019 година и краен срок 25.03.2024 година .

С Решение № Ц-010/30.03.2011 година на ДКЕВР са определени считано от 01.04.2011 година преференциална цена за продажба на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници и водно- електрически централи с инсталирана мощност до 10 М. без ДДС, като в т.7 изрично е посочено, че за водноелектрически централи под 10 М., въведени в експлоатация преди 19 юни 2007 година – 112,48лв/ МВтч.

С Решение № 2126/13.02.2013 година, постановено по адм. дело № 5492/2011 година по описа на ВАС е отменено Решение № Ц-010/30.03.2011 година на ДКЕВР, с което е определена считано от 01.04.2011 година преференциална цена за продажба на електрическа енергия от възобновяеми източници и водноелектрически централи в частта по т.7“Водноелектрически централи под 10МВт,въведени в търговска експлоатация преди 19 юни 2007 година-112,48лв/МВтч и върнал административната преписка на ДКЕВР за ново произнасяне при спазване на указанията в мотивите на Решението.

Решението на Тричленен състав на ВАС е оставено в сила с Решение № 16953/17.12.2013 година по адм. дело № 7175/2013 година на ВАС на РБ.

С Решение № Ц-5/20.02.2015 година в изпълнение на Решението на ВАС № 2126/13.02.2013 година, ДКЕВР е определила считано от 01.04.2011 година преференциална цена за изкупуване на електрическа енергия, произведена от съществуващи водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 М. по смисъла на §3,ал.1,т.1 от ПЗР на Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата 112,48лв/МВтч без ДДС при средногодишна продължителност на работа 2500 часа.

С Решение № 4039/15.06.2017 година, постановено по адм. дело № 2596/2015 година по описа на АССГ е отменено Решение № Ц-5/20.02.2015 година , в частта, в която КЕВР е определила считано от 01.04.2011 година преференциална цена за изкупуване на електрическа енергия, произведена от съществуващи водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 М. по

смисъла на § 3,ал.1,т.1 от ПЗР на Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата 112,48лв/МВтч без ДДС при средногодишна продължителност на работа 2500 часа и е върната административната преписка на КЕВР за ново произнасяне и отнасяне на процесните

Решението на АССГ е оставено в сила с Решение № 13785/12.11.2018 година по адм. дело № 12851/2017 година по описа на ВАС.

С Решение № 5129/23.07.2019 година, постановено по адм. дело № 4506/2019 година по описа на АССГ е обявена нищожността на Решение № Ц-5/20.02.2015 година в изпълнение на Решението на ВАС № 2126/13.02.2013 година с което ДКЕВР е определила считано от 01.04.2011 година преференциална цена за изкупуване на електрическа енергия, произведена от съществуващи водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 М. по смисъла на §3,ал.1,т.1 от ПЗР на Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата 112,48лв/МВтч без ДДС при средногодишна продължителност на работа 2500 часа, върната е административната преписка на КЕВР за ново произнасяне при спазване на дадените указания по прилагането на закона и определил едномесечен срок за издаване на акта , започващ да тече от датата на влизане на решението в сила.

Решението на АССГ по горесцитираното дело е оставено в сила с Решение № 492/14.01.2021 година по адм. дело № 13423/2019 година по описа на ВАС.

С Решение №736/10.02.2022 година, постановено по адм. дело № 3524/2021 година по описа на АССГ е обявена нищожността на Решение №Ц-12/26.03.2021 година на КЕВР, с което е определена считано от 01.04.2011 година преференциална цена в размер на 112,48 лева МВтч без ДДС при средногодишна продължителност на работа 2500 часа за изкупуване на електрическа енергия, произведена от обособена група руслови, подязовирни, деривационни с горен или долен изравнител водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10МВ, посочени в мотивите на решението.

Решението на АССГ е оставено в сила с Решение № 8999/14.10.2022 година , постановено по адм. дело № 3574/2022 година по описа на ВАС.

По делото е назначена комплексна съдебно-икономическа и техническа експертиза, в която вещите лица са отговорили на въпросите, поставени им като задача, а разпитани в съдебно заседание експертите заявяват, че поддържат заключението си .

С оглед на така установената фактическа обстановка, Административен съд София- град намира исковата молба за процесуално допустима, подадена от легитимирана страна и при наличие на правен интерес от предявяване. Разгледана по същество, същата се явява частично основателна и доказана. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Разпоредбата се съдържа в глава първа на [Конституцията](#), посветена на основните начала за държавно устройство, но същата не е пряк път за защита.Тя прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон.Такъв закон е Законът за отговорността на държавата и общините за вреди.ЗОДОВ разграничи отговорността на два вида- отговорност за дейност на администрацията и отговорност за дейност на правозащитни органи, като в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ е посочено, че държавата и общините отговарят за вредите,причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. По силата на алинея втора,исковете по ал.1 се разглеждат по реда,установен в [Административно процесуалния кодекс](#), като местната подсъдност се определя по [чл. 7, ал. 1](#) -искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото

на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по [чл. 1, ал. 1](#) и [чл. 2, ал. 1](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите.

В разпоредбата на чл.203 АПК е регламентиран редът за предявяване на иски за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, причинени на граждани и юридически лица. Съгласно [чл. 4 от ЗОДОВ](#) дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми. Отговорността не се презюмптира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по [чл. 1 от ЗОДОВ](#)-незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 от ЗОДОВ. Съгласно чл.205 от АПК искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чиито незаконсъобразен акт, действие или бездействие са причинените вреди

От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия. Но отговорността на държавата не е безусловна. За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл.1 от ЗОДОВ предпоставки- незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, вреда от такъв административен акт, причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. Съгласно [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г.](#) на ОСГК на ВКС: "Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

В РЕШЕНИЕ № 333 ОТ 13.01.2014 Г. ПО АДМ. Д. № 1253/2013 Г., III ОТД. НА ВАС е посочено, че "Нормата на [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#) не прави разграничение от какъв незаконосъобразен административен акт следва да са причинени вредите, за да възникне субективното право на увреденото лице на обезщетение на това основание Материалноправната активна легитимация за ищеца произтича от факта на понесените върху правната му сфера вреди вследствие от действието на противоправния нормативен акт. Правопораждащият субективното право на обезщетение юридически факт е настъпилата в правната сфера на гражданина вреда, вследствие от незаконосъобразния административен акт. Корелативно от този момент възниква отговорността на държавата за тяхната обезвреда - пасивната материалноправна легитимация. От обективна страна също така отговорността на държавата по [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#), вр. [чл. 7 от](#)

[КРБ](#) не възниква и държавата не дължи обезщетение, ако са налице вреди, но те са причинени от административен акт, който не е противоправен. Принципът на правовата държава /[чл. 4, ал. 1 от КРБ](#) не допуска да е налице период от време - между възникването на вредите и решението за отмяна, през който гражданинът да търпи вреди и да няма субективно право да ги обезщети, а държавата да няма отговорност да ги овъзмезди чрез заплащане на обезщетение. Това не е допустимо нито в областта на гражданското право, нито в областта на административното право. Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. От възникване на правото на обезщетение възниква отговорността на държавата. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен. [Член 204, ал. 1 от АПК](#), който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

Предявен след отмяната на акта по съответния ред, искът цели да обезщети вреди, възникнали преди това, възникнали по време на действието на акта, от момента на тяхното причиняване. В подкрепа на това становище е следното обстоятелство: когато нормативният акт страда от толкова тежък порок, водещ до неговата нищожност, предварителна отмяна не е необходима, нито е необходимо предварително обявяване на нищожността“.

В настоящия случай, искът е насочен срещу надлежен ответник- Комисия за енергийно и водно регулиране, която е юридическо лице и надлежен пасивно легитимиран ответник по иска. Съгласно действащия по време на издаване на Решението от 2011 година и от 2015 година Закон за енергетиката – в чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2005 г.), ал. 1 е посочено, че регулирането на дейностите в енергетиката и във водоснабдяването и канализацията се осъществява от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране, наричана по-нататък "комисията". По аргумент от нормата на алинея втора, Комисията е независим специализиран държавен орган - юридическо лице, със седалище С.. Със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, ДВ бр. 17/2015 година в сила от 06.03.2015 година, Държавната комисия за енергийно и водно регулиране е преименувана в Комисия за енергийно и водно регулиране и по силата на § 44. от ПЗР на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката от тази дата, издадените актове от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по прилагането на **Закона за енергетиката, Закона за енергията от възобновяеми източници и Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги** запазват действието си. Нещо повече дори-Комисията за енергийно и водно регулиране: издава, изменя, допълва, спира, прекратява и отнема лицензии в случаите, предвидени в този **закон**; приема и публикува основни насоки за дейността си, приема подзаконовите нормативни актове, предвидени в този **закон**; одобрява общите условия на договорите, предвидени в този **закон**, одобрява правила за работа с потребителите на енергийни услуги, упражнява контрол, анализира, периодично разглежда и има право да поиска изменение и допълнение на механизмите за ценообразуване, заложи в договорите за дългосрочно изкупуване на разполагаемост и електрическа енергия, сключени с обществения доставчик, когато те противоречат на правото на Европейския съюз или не са в съответствие с политиките на Европейския съюз; наблюдава прилагането на всички мерки, приети за изпълнение на задълженията за услуги от обществен интерес, включително за защита на ползвателите на енергийни услуги и за опазване на околната среда, и за възможния им ефект върху вътрешната и международната конкуренция и информира Европейската комисия за тези мерки и за всички техни промени, осъществява регулиране на цените в случаите, предвидени в този **закон**, както и определя ежегодно пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия и

други. Комисията извършва превантивен, текущ и последващ контрол. Наред с това, към момента на издаване на Решението за определяне на преференциални цени-11.03.2011 година в действащия закон за ЗАКОН ЗА ВЪЗОбновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата в чл.21 е предвидено, че държавната комисия за енергийно и водно регулиране ежегодно до 31 март определя преференциални цени за продажба на електрическа енергия, произведена от възобновяеми или алтернативни енергийни източници, с изключение на енергията, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност над 10 MW. Преференциалната цена по ал. 1 на електрическата енергия, произведена от възобновяеми енергийни източници, се определя в размер 80 на сто от средната продажна цена за предходната календарна година на обществените или крайните снабдители и добавка, определена от ДКЕВР по критерии в зависимост от вида на първичния енергиен източник съгласно съответната наредба по чл. 36, ал. 3 от Закона за енергетиката. Добавката по ал. 2 за следващата календарна година не може да бъде по-малка от 95 на сто от стойността на добавката за предходната календарна година.

От своя страна, в Закона за енергията от възобновяеми източници в чл. 6 е посочено, че Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР)- определя преференциални цени за изкупуването на електрическата енергия от възобновяеми източници, произведена от енергийни обекти с обща инсталирана мощност, по-малка от 1 MW; определя с методиката по чл. 35, ал. 5 от Закона за енергетиката разпределението на разходите, произтичащи от задълженията за закупуване по преференциални цени на електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници, между всички крайни клиенти, присъединени към електроенергийната система; одобрява и публикува на [интернет страницата](#) си предвижданите електрически мощности, които могат да бъдат предоставяни за присъединяване към преносната и разпределителните електрически мрежи на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, осъществява контрол при провеждането на процедури за присъединяване на енергийни обекти за производство на електрическа енергия към преносната и разпределителните електрически мрежи; осъществява контрол за изпълнение на задълженията на операторите на преносната и разпределителните електрически мрежи да докладват за случаите на значително намаляване на количествата пренесена и/или разпределена електрическа енергия от възобновяеми източници и за предприетите корективни мерки, осъществява контрол за изпълнение на задълженията на операторите на преносната и разпределителните мрежи да разходват средствата по чл. 29, ал.1 единствено за покриване на разходите по чл. 29, ал. 4; осъществява и други правомощия в областта на възобновяемите източници, възложени и с този закон и с други нормативни актове.

На следващо място, пасивно легитимирани по тези искове са съответните държавни органи-юридически лица, а не техните териториални поделения или обособени структури без правосубектност или длъжностни лица, включени в състава им, тъй като по исковете за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган-юридическо лице, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции. Към момента на издаване на Решението от 30.03.2011 година отново тогава действащият Закон за енергетиката също е предвиждал качеството на юридическо лице на ДКЕВР и КЕВР е юридическо лице и в този смисъл няма промяна в юридическото лице, което следва да бъде пасивно легитимирано като ответник по иска.

Събраните по делото доказателства сочат, че ищецът претендира заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди пропуснати ползи, вследствие обявяване нищожността по съдебен ред на две Решения на КЕВР № Ц-14/03.04.2019 година и Решение 0 Ц-12/26.03.2021 година в размер на 12 728,71 лева 6508,09 евро- представляваща разликата от продажба на електрическа енергия по преференциална цена от 222,90 лева/ MWтч и

приходите, които би реализирал по преференциална цена от 222,90/МВтч за периода от 26.03.2021 година до 09.08.2021 година настъпили вследствие обявяване нищожността на Решение № Ц—14/03.04.2019 година на КЕВР с Решение №492/14.01.2021 година по адм. дело № 13432/2019 година на ВАС- Трето отделение.

Отговорността, съобразно фактическите състави на ЗОДОВ следователно е резултат от незаконосъобразно осъществяване на публични функции-административни и правозащитни от органите на държавата, общините и съдебната власт. Спазването на законността и защитата на правопорядъка, като израз на принципа на върховенството на закона, е задължение на всички длъжностни лица и органи на публичната власт. Задълженията, които законите възлагат на административните органи в тази насока са свързани, освен с издаване на индивидуални, общи и нормативни административни актове чрез упражняване на правоприлагаща и нормотворческа дейност и с налагане на административни наказания.

От доказателствата по делото е установено и не се спори, че **ищецът е** собственик на „ ВЕЦ Сокол“ ЕООД и от заключението на вещото лице,изготвило техническата част от комплексната експертиза, неоспорена от страните, което настоящият съдебен състав намира за обективно и компетентно изготвено е видно, че водовземането за функционирането на „ВЕЦ „С.“ се осъществява в съответствие с Разрешително за водовземане от подземни води чрез съществуващи водовземни съоръжения № 11591208/25.03.2019 година, издадено от Директор на Б. дирекция“ Д. район“-гр. П., като подаването на водата е от събирателната шахта на каптирания извор,КИ С. манастир– [община]- Ч. – посредством стоманен тръбопровод Ф 250 до турбинното помещение на централата и след използването на водата от централата, същата преминава през шахта и водопровод с дължина 1740 м. се подава за питейно- битовото водоснабдяване от „ В и К“ ООД – [населено място], като с Решение № Ц-10/30.03.2011 година, прието на закрито заседание на ДКЕВР на 02.05.2011 година, Протоколното решение № 67 по т.1 и от цитираните по- горе технически параметри, процесната централа– МВЕЦ“ С.“ по технически параметри спада към т.1 Микро ВЕЦ с инсталирана мощност до 200 Квт часа-222,90 лева / Мвтч, а съгласно Решение № Ц-05/14.05.2012 година на ДКЕВР за издаване на сертификат на производителите на електрическа енергия за произход на стоката електрическа енергия, произведена от възобновявае енергийни източници, ВЕЦ“ С.“ е с обща инсталирана мощност- 0,096 MW и Сертификат за произход на електрическа енергия от възобновяеми източници № Е-ЗСП-348 от Приложение № 3 на Решението, като в заключението си вещото лице е дало в табличен вид е посочило, че Централата „ Вец С.“ и от приложените по делото фактури за процесния период от 26.03.2021 година до 09.08.2021 година произведената електрическа енергия по месеци за процесния период.

От доказателствата по делото също е установено, че ищецът е имал сключени Договори за изкупуване на електрическа енергия от месец 03.2021 година до месец 08.2024 година с „Енерго- Про Продажби“ АД и са приложени Справки за изкупени количества електрическа енергия от „ Енерго - Про Продажби“АД, произведени от „ВЕЦ Сокол“ ЕООД за периода от месец

03.2021 година до месец 08.2021 година и копия на издадените фактури от „ Енерго- Про Продажби“АД с приложен Протокол за отчет на произведената електрическа енергия и фактури, издадени от „ ВЕЦ Сокол“ ЕООД за периода от 30.04.2021 година до 31.08.2021 година, който факт се потвърждава и от заключението на вещото лице, изготвило икономическата част от комплексната експертиза, неоспорена от страните, което настоящият съдебен състав намира за обективно и компетентно изготвено.

Вещото лице П. посочва, че съгласно данните по делото, инсталираната мощност на „ ВЕЦ С.“е 96 Квч и на база преглед на техническите спецификации на мощността на хидроенергийните характеристики на централата, техническата част на експертизата я квалифицира като попадаща в групата по т.1 от Решение № Ц-010/30.03.2011 година – Микро ВЕЦ с инсталирана мощност до 200 квтч, като за централите по т.1 от Решение № Ц.010/30.03.2011 година нетното специфично производство, установено с Решение № СП-1/31.07.2015 година е в размер на 3880/ Квтч инсталирана мощност и следователно на изкупуване по преференциална цена подлежи количество от 378 480 квтч, като продадените количества по фактури и реализираните приходи по преференциална цена от 112,48 лева/мвтч за периода от месец 03.2021 година до 09.08.2021 година възлизат на 15 311,12 лева без ДДС и остойности продадените количества по разликата между преференциалната цена от 112,48 лева / Мвтч по фактури и преференциалната цена от 222,90 лева / Мвтч се получава разлика в реализираните приходи от продажба на електрическа енергия по преференциална цена за процесния период е в размер на 12 728,71 лева или 6508,09 евро, като няма разлика между посочената в задача № 2 и установената по задача №1 категория ВЕЦ, която попада в обхвата на т.1 от Решение № Ц—010/31.03.2011 година с преференциална цена от 222,90 лева/ Мвтч.

В Решение № 8999 от 14.10.2022 г. по адм. д. № 3574/2022 г. по описа на Върховния административен съд, Трето отделение, при прогласяване нищожността на Решение № Ц-12/26.03.2021 г. на КЕВР е посочено, че: „ ... Безспорно се касае за изтекъл вече регулаторен период и за няколко постановени в тази връзка незаконосъобразни/нищожни/ административни актове на КЕВР, които ясно показват невъзможността на регулатора да обособи ВЕЦ с различни хидроенергийни характеристики в отделна група без да прилага провъзгласения за незаконосъобразен времеви критерий. В допълнение е необходимо да се отбележи, че в случая не се касае за изземване на функциите на КЕВР /чл. 10 от ЗЕ и чл. 31, ал. 1 от ЗЕВИ/, тъй като Комисията сама е определила цени за изкупуване на електрическа енергия, произвеждана от различни групи централи, които са влезли в сила с оглед на което би следвало да се извърши преразпределение и ВЕЦ-овете да бъдат категоризирани единствено спрямо хидроенергийните им параметри, без да се прилага установения за незаконосъобразен времеви критерий. Това

преразпределение не следва да се извършва от КЕВР, а то би станало по естествен начин при липсата на незаконосъобразно групиране на база хидроенергийните характеристика на всеки един ВЕЦ.“

В настоящия случай, от приложените от страна на ищеца писмени доказателства е видно, че е налице първата предпоставка-налице е обявен за нищожен административен акт- Решение № Ц-12/26.03.2021 година, като спор относно този факт между страните няма.

Доказа се, че вследствие на това обявяване на нищожността на посоченото по- горе Решение на КЕВР ищецът е претърпял имуществена вреда под формата на пропуснатата полза вследствие на определяне на по- ниска преференциална цена, която пропуснатата полза за целия претендиран в исковата молба период възлиза на обща сума 12 728,71 лева/ 6508,09 евро/ представляваща разликата от продажба на електрическа енергия по преференциална цена от 112,48 лева/ МВтч и приходите, които би реализирал по преференциална цена от 222,90/МВтч за периода от 26.03.2021 година до 09.08.2021 година, настъпили вследствие обявяване нищожността на Решение № Ц—12/26.03.2021 година на КЕВР с Решение №8999/14.10.2022 година по адм дело № 3574/2022 година на ВАС- Трето отделение сума, който размер се потвърждава и от заключението на вещото лице, изготвило съдебно- икономическата експертиза, което настоящата съдебна инстанция намира за обективно и компетентно изготвено.

Доказа се, че вредите, които е претърпял ищецът са в пряка причинна връзка между обявеното за нищожно Решение на КЕВР, тъй като именно КЕВР осъществява властнически правомощия, свързани с регулиране на дейностите в областта на енергетиката и доколкото правоотношението по изкупуване на електрическа енергия, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 200 МВтч. се осъществява на регулиран пазар по цени, определени от Комисията, то между отменения като незаконосъобразен/ обявен за нищожен/ акт и причинените вреди съществува пряка причинна връзка, като по аргумент от [чл. 4 ЗОДОВ](#) дължимото обезщетение е за всички имуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, преки са вредите, които са нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т.е. са адекватно следствие на увреждането и в продължение на 10 години регулаторният орган не изпълнява влезли в сила съдебни решения, с които са дадени ясни указания относно критериите за определяне принадлежността на ВЕЦ по отменената т. 7, към категорията ВЕЦ по т. 1-т. 6 от Решение №Ц-010/30.03.2011 година. Отмяната/нищожността на административните актове има като непосредствена последица изкупуване на произведената електрическа енергия на по-ниска цена от нормативно допустимата и възможна за определяне по критериите на самата КЕВР в категорията по т. 3 от Решение № Ц-010/30.03.2011 г. Съгласно [§ 3, ал. 1 ПЗР към ЗВАЕИБ \(отм.\)](#), задължителното изкупуване на електрическата енергия се извършва по договори за изкупуване, със срок 15 години - за електрическата енергия, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 М.. [§ 7, ал. 1 ПЗР на ЗЕВИ](#) визира, че с изключение на водноелектрически централи с обща инсталирана мощност над 10 МВтч, въведени в експлоатация към датата на влизане в сила на закона, дългосрочните договори за изкупуване на електрическата енергия от възобновяеми източници запазват действието си, като преференциалната цена за изкупуване е действащата към датата на влизане в сила на закона, по силата [чл. 31, ал. 1 ЗЕВИ](#), вр. § 7 ПЗР, крайният снабдител е длъжен да изкупува електрическа енергия от възобновяеми източници по определена от КЕВР преференциална цена, което рефлектира пряко и върху получаваните от ищеца премии от Фонд "Сигурност на електроенергийната система. Представените от ищеца договори за изкупуване на електрическа енергия на преференциална цена от 112, 48лв./МВтч води до извод, че определената от КЕВР цена от 112, 48 лв./МВтч. е била задължителна, с оглед [чл. 57, ал. 1, т. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници](#). Отклонението от тази цена е свързано със санкция и за самия обществен доставчик - чл. 63, ал. 1 вр. чл. 31, ал. 5, т. 1 от същия закон- при неизпълнение на задължението да изкупува произведената електрическа енергия от

възобновяеми източници по преференциална цена за количествата електрическа енергия, до размера на нетното специфично производство, а от това следва, че страните по договора за изкупуване на електрическа енергия по преференциални цени не разполагат с възможност за свободно договаряне на цената на изкупуване и наличието на договори по никакъв начин не прекъсва пряката причинно-следствена връзка между незаконосъобразно определената цена от 112, 48 лв./МВтч. без ДДС и настъпилите вреди от не получаване на законосъобразно определена преференциална цена. Решенията, както е посочено в мотивите им са издадени в съответствие с [Директива 2009/28/ЕО](#) за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и Закона за възобновяемите и алтернативните източници, и биогоривата ([ЗВАЕИБ-отм.](#)). Директивата е препоръчвала прилагане на т. нар. "схеми за подпомагане", които, според легалната дефиниция означават "всеки инструмент, схема или механизъм, прилагани от Държава-членка или група държави-членки, които насърчават използването на енергия от възобновяеми източници, чрез намаляване на себестойността на тази енергия, увеличаване на цената, на която може да бъде продадена, или увеличаване, посредством задължение за енергия от възобновяеми източници или по друг начин, на обема на покупките на такава енергия. Това включва, но не се ограничава до инвестиционни помощи, данъчни облекчения или намаления, връщане на платени данъци, схеми за подпомагане на задължението за използване на възобновяеми източници на енергия, включително тези, при които се използват зелени сертификати, и схеми за пряко ценово подпомагане, включително преференциални тарифи и премийни плащания". Въведени са с Директивата и съответни задължения за Държавите - членки, за предприемане на конкретни мерки, вкл. за приемане на национален план за действие. С разпоредбата на [чл. 9 ЗВАЕИБ\(отм.\)](#) са били определени хипотези, при наличието на които "производството на енергия от възобновяеми енергийни източници и алтернативни енергийни източници се насърчава (от Държавата) и именно, посредством: "отчитане характеристиките на различните видове възобновяеми енергийни източници и алтернативни енергийни източници и технологии за производство на електрическа енергия; отчитане принципите на пазара на енергия; осигуряване на производителите на електрическа енергия най-малко еквивалентен ефект на преференциално третиране по отношение на приходите им от единица произведена електрическа енергия при промяна на механизмите за насърчаване производството на електрическа енергия от възобновяеми и алтернативни енергийни източници; задължително присъединяване на производителите на енергия от възобновяеми енергийни източници и алтернативни енергийни източници и на производителите на биогорива към електрическата мрежа; определяне на преференциална цена за изкупуване на енергията, произведена от възобновяеми енергийни източници и алтернативни енергийни източници; облекчаване на административното регулиране при производството на енергия от възобновяеми енергийни източници и алтернативни енергийни източници, както и при изграждането на необходимите съоръжения". Това означава, че административното определяне на преференциални цени за изкупуване на енергията от ВЕЦ, както и създаването на условия за изкупуването ѝ представляват мерки, които подпомагат бизнеса на дружествата, експлоатиращи такива централи, като им гарантират, че продуктът им ще бъде изкупен на съответната преференциална цена. С разпоредбата на чл. 21, ал. 1, т. 86 (Обн., ДВ, бр. 38 от 08.05.2018 г.) е променен нормативният режим за насърчаване на производството на електрическа енергия от възобновяеми източници за централи с обща инсталирана мощност 4 MW и над 4 MW, (каквото производител е ищецът), като производителите са задължени, да сключат с Фонд "Сигурност на електроенергийната система" Договор за компенсиране с премия на произведените от тях количества електрическа енергия, до размера на определеното им нетно специфично производство, въз основа на което е определена преференциалната им цена. Премията се определя ежегодно от КЕВР в срок до 30 юни, като разлика между определената до влизането в сила на закона преференциална цена, съответно актуализираната преференциална цена на обекта и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници в зависимост от първичния енергиен източник.

Размерът на премията отново се определя, в зависимост от приложимата преференциална цена. За ВЕЦ-овете по т. 1 от Решение № Ц- 10/30.03.2011 г. тази цена е била 112, 48 лв./МВтч.

Неоснователно е възражението на ответника по иска за липса на причинна връзка между вредите и отменения административен акт/ обявен за нищожен/, тъй като в Договора за изкупуване на електрическа енергия по преференциални цени страните не могат да договорят свободно цената на произведената електрическа енергия, тъй като определянето на преференциална цена е правомощие на КЕВР и определената цена е била задължителна в отношенията на ищеца с трети лица, в нарушение на закона, и неговият акт е бил обявен за нищожен от съда, той следва да носи отговорност за вредите, причинени от действието на тези незаконосъобразни/нищожни/ актове.

Доказа се и, че претърпяната вреда- пропуснатата полза е пряка и непосредствена последица от обявеното за нищожно Решение на КЕВР.

Легална дефиниция на тези понятия пряка и непосредствен последица от увраждането, законодателят не е дал нито в Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, нито в чл. 51 от действащия Закон за задълженията и договорите, към който препраща параграф 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действалия от 1893 до 1950 г. Закон за задълженията и договорите, нито в други нормативни актове от действащото право. Както правната теория, така и съдебната практика, обаче, е приела критерии, от които да се изхожда при дефинирането на тези понятия.

Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията „пряка и непосредствена последица“ са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично, адекватно, а не по изключение.

В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр.д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр.д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите". е налице причинна връзка по [чл. 4 от ЗОДОВ](#). Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. В конкретния случай, вредите, които се претендират са пряка и непосредствена последица от обявяване нищожността на Решението на КЕВР. Вредата е неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на едно лице. Вредите се делят на две големи групи: имуществени (материални) вреди и неимуществени (морални) вреди. Имуществените вреди накърняват имуществената сфера на лицата. Това са правото на собственост, ползване, строеж, сервитут, правото на надстройкаване, пристрояване, подстройкаване, различните субективни права на вземане, наследствени права и т.н. При договорната отговорност се носи отговорност за имуществени вреди. От своя страна, имуществените вреди се делят на претърпени загуби и пропуснати ползи. Претърпяна загуба е онази разлика в имуществото на лицето, която се получава след изпълнение на задълженията на другата страна по договора и при нея се съпоставя наличното имущество на изправната страна по време на възникването на задължението и наличното имущество на страната след изпълнението на задължението и тази разлика се нарича претърпяна загуба. Пак в ТР № 1/15.03.2017 година на ВАС е посочено, че делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са иски за производство, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. И. на обезщетението от неправомерно увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността,

следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение.

Имуществената вреда може да се заключава и в това, че лицето **пропуска да осъществи една полза – че пропуска да увеличи имуществото си, макар да са съществували всички изгледи за това.** Деянието го лишава от тази възможност – **от една сигурна облага.**

Според Тълкувателно решение № 3 от 12 декември 2012 година на ОС на ГК и ТК на ВКС неточното изпълнение на договорните задължения поражда правото на кредитора да иска от длъжника изпълнение заедно с обезщетение за забавата или да иска обезщетение за неизпълнение (чл. 79, ал. 1 ЗЗД). Съгласно разпоредбата на чл. 82 ЗЗД, регламентираща обема и границите на отговорността за вреди от виновно неизпълнение на договорните задължения, обезщетението обхваща всички причинени вреди, които са пряка и непосредствена последица от неизпълнението и са могли да бъдат предвидени при пораждаване на задължението, като при недобросъвестност на длъжника – обезщетението обхваща всички преки и непосредствени вреди. Според посочената разпоредба, подлежащите на обезщетяване имуществени вреди са два вида – претърпяна загуба и пропуснатата полза. Както в правната доктрина, така и в съдебната практика, пропуснатата полза се дефинира като неосъществено увеличаване на имуществото на кредитора.

Установяването на пропуснатата полза се основава на предположение за състоянието, в което имуществото на кредитора би се намирало, ако длъжникът беше изпълнил точно задължението си, съпоставено с имуществото му към момента на неизпълнението. Тъй като пропуснатата полза представлява реална, а не хипотетична вреда, това предположение винаги трябва да се изгражда на доказана възможност за сигурно увеличаване на имуществото и не може да почива на логическо допускане за закономерно настъпване на увеличаването.

Пропуснатата полза е елемент от фактическия състав, пораждащ правото на обезщетение. Поради това и при липса на изрично установена в закона презумпция за настъпването ѝ, пропуснатата полза не се предполага, а следва да бъде доказана в процеса. Само ако бъде доказано, че при точно изпълнение на длъжника имуществото на кредитора е могло да бъде увеличено, ще бъде постигната целта на предвиденото в чл. 82 ЗЗД обезщетяване – да се поправят претърпените от кредитора вреди, без да се допусне обогатяването му за сметка на длъжника. На обезщетяване подлежат не всички пропуснати от възложителя ползи, а само тези, които са били предвидими за страните по сделката към момента на пораждаване на задължението и са пряка и непосредствена последица от неговото неизпълнение. Това са ползите, чието пропускане, с оглед специфичните за случая обстоятелства и при проявена грижа на добрия стопанин/добрия търговец, страните са могли и са били длъжни да предположат и което е причинено именно от неизпълнението, т.е. което представлява негов необходим и закономерен резултат. Освен фактите, относими към основанието на претенцията – пропускане на твърдяната полза, предвидимост на същата към момента на пораждаване на задължението, респективно недобросъвестност на длъжника и причинна връзка между пропуснатата полза и виновното неизпълнение на длъжника, на доказване от страна на кредитора подлежи и размерът на пропуснатата полза, като се съобрази, че по отношение на размера изискването за предвидимост не се отнася. Когато за целите на обезщетението, при определена категория пропуснати ползи законодателно е нормиран начина на определянето им, съвместяващ принципите и критериите за оценка, възприетата с нормативен акт методика е приложима .

От доказателствата по делото е установено още, че ищецът е имал сключени договори за изкупуване на електрическа енергия, произведена от „ВЕЦ Сокол“ ЕООД и е бил принуден да продава на преференциалната цена, определена от КЕВР.

Всичко това води до извод, че ищецът е претърпял имуществени вреди- пропуснати ползи и претендиращия размер и ответникът следва да бъде осъден да ги заплати.

Съдът не споделя доводите на процесуалните представители на ответника по иска както в Отговора на исковата молба, така и в писмените бележки, че искът за заплащане на

обезщетение за претърпени имуществени вреди – пропуснати ползи предвид на това, че са базира на договорите за покупко- продажба на електрическа енергия и най- вече на издадените фактури / в това число и мораторната лихва за забава върху главницата са погасени по давност по аргумент от нормата на чл.111,б.“ в“ от ЗЗД/ като в писмената защита процесуалните представители на ответника по иска са преписали друга писмена защита по друго дело, като посочините в тях суми не могат да бъдат отнесени към настоящи казус и настоящия период,но съдът е длъжен да обсъди наведеното възражение за изтекла погасителна давност.

На първо място, т.4 от ТР №3/2004 година на ОСГК на ВКС сочи, че при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаемите административни актове, при нищожните – това е моментът на тяхното издаване, а за незаконни действия, или бездействия на административните органи – от момента на преустановяването им. Това е така, защото началният момент на забавата за плащане на обезщетение за вреди от незаконни актове на администрацията, съответно на задължението за плащане на законна лихва, е моментът на влизане в сила на решението за отмяна на административния акт, тъй като тогава се счита завършен фактическият състав на имуществената отговорност по [чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#). В този смисъл е приетото по [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по гр. дело № 3/2004 г.](#) на Общото събрание на гражданската колегия на Върховния касационен съд. От друга страна по аргумент от §1 от ДР на ЗОДОВ за неуредените въпроси се прилагат гражданските и трудовите закони. Давността като правен институт е уредена в ЗЗД – чл.110, според който с изтичане на петгодишна давност се погасяват всички вземания, за които законът не предвижда друг срок. Сочената от страна на процесуалните представители на ответника по иска кратка тригодишна давност не може да намери приложение, защото вземането за обезщетение не е от неизпълнен договор. На тази плоскост- от момента на влизане в сила на Решението за обявяване нищожността на Решение № Ц-12/26.03.2021 година и от този момент е започнал да тече петгодишният давностен срок за подаване на исковата молба, като в случая същата е подадена на 12.03.2025 година пред АССГ и съответно на това не е изтекъл предвиденият 5 годишен давностен срок/ изтичащ на 26.03.2026 година. Началото на погасителната давност на Решението на КЕВР №Ц-12/26.03.2021 година е започнало да тече от датата на издаването му / тъй като е обявено за нищожно и именно на дата 26.03.2021 година е започнал да тече 5 годишният давностен срок, съответно на това изтичащ на 26.03.2026 година, а исковата молба е подадена на 12.03.2025 година. Погасителната давност представлява *период от време, определен от закона, през който субективното право на кредитора не е погасено или казано иначе – не са настъпили юридически факти, които да погасят субективното право на вземане на кредитора*. Погасителната давност като юридически факт (разбиран като бездействие на кредитора или ненастъпване на други погасителни обстоятелства) **не погасява правото на кредитора, а поражда материалното право на длъжника да откаже изпълнение**, което е насочено към кредитора. Това обаче не е процесуално право, тъй като за изтекла погасителна давност може да се изразява и извън съдебно, а не само в един съдебен процес. Правоотношението е материално-правно, защото то произтича от материално-правното правоотношение между кредитора и длъжника. Погасителната давност има за главна функция *привеждането в съответствие на правното с фактическото състояние* – с бездействието на кредитора фактическото положение е, че дадено право не се упражнява и следователно трябва да му се откаже възможността да си го търси по принудителен ред. Позоваването на изтеклата погасителна давност обаче не води до погасяване на самото субективно право, за разлика от придобивната давност, където позоваването на изтекла придобивна давност води до прекратяване правото на собственост за лицето, което не е упражнявало правото си. Сроковете в крайна сметка създават дисциплина в гражданския оборот, тъй като стимулират

кредиторите да упражняват правото си на вземане и допринасят за установяването на обективната истина. От друга страна, не прилагането на служебното начало при давността, дава възможност неблагоприятните й последици да зависят от волята на длъжника (той може и да отрече да се възползва от изтеклата придобивна давност). Общ принцип в прилагането на института на погасителната давност е, че с погасяването на едно вземане по давност не отпада дългът, а възможността за неговото принудително събиране. Предявяването на възражение за изтекла давност е право на длъжника, което той може да не упражни, а да изплати доброволно погасеното по давност задължение. В обратната хипотеза - при изтекла погасителна давност и след позоваване на този юридически факт, е налице основание за прекратяване на действията по принудителното изпълнение на публично държавно вземане от страна на публичния изпълнител. От момента на настъпване на основанието за прекратяване на принудителното изпълнение същото става недопустимо и следва да бъде прекратено..

По иска за заплащане на законна лихва за забава/ която всъщност е мораторна лихва за забава/ забава върху претендираните суми-законна лихва за забава в размер на 5963,15 лева върху главница от 12728,71 лева по Решение № Ц-12/26.03.2021 година за периода от постановяване на нищожния административен акт на 26.03.2021 година до датата на подаване на исковата молба- 12.03.2025 година. Задължението за лихва има акцесорен характер и следва съдбата на главното вземане. В подкрепа на този извод е и т.4 то ТР №3/2004 година на ОСГК на ВКС, според което при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане, е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожяемите административни актове, при нищожните – това е моментът на тяхното издаване, а за незаконни действия или бездействия на административните органи – от момента на преустановяването им. Това е така, защото началният момент на забавата за плащане на обезщетение за вреди от незаконни актове на администрацията, съответно на задължението за плащане на законна лихва, е моментът на влизане в сила на решението за отмяна на административния акт, тъй като тогава се счита завършен фактическият състав на имуществената отговорност по [чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#).

В [ЗОДОВ](#) няма изрична правна норма, която да сочи на дължимост на мораторна лихва върху обезщетението, при което следва да намери приложение нормата на [чл. 86 от ЗЗД](#). В съответствие с разпоредбата на [чл. 86, ал. 1 от ЗЗД](#) във вр. с [чл. 84, ал. 2 от ЗЗД](#) и в конкретната хипотеза налице е безсрочно задължение, за което длъжникът изпада в забава, след като бъде поканен от кредитора/ [РЕШЕНИЕ № 16917 ОТ 17.12.2013 Г. ПО АДМ. Д. № 2366/2013 Г.](#), III ОТД. НА ВАС, и [Решение № 667 по гр. д. № 1816](#) за 2008 г. на I ГО/ като изпадането на длъжника в забава да изплати обезщетението по [чл. 1 от ЗОДОВ](#) е обусловено от отправянето на покана до него преди предявяването на иска, тъй като няма определен срок, в който следва да заплати определената парична сума като обезщетение. Това разрешение е напълно съответно на тълкуването, дадено в ТР № 3 по гр. д. № 3/95 г. на ОСГК относно момента, от който се дължи лихва върху обезщетение. Съгласно т. 4 от цитираното Тълкувателно решение, вземането за обезщетение става изискуемо от датата на влизане в сила на решението за отмяна на незаконосъобразния административен акт. От този момент ответникът изпада в забава и се дължи мораторна лихва, но само и единствено, ако същият е бил надлежно поканен да заплати полагащото се обезщетение и въпреки отправената покана, не е заплатил обезщетението.

По делото липсват доказателства ищецът да е поканил КЕВР да заплати полагащото се обезщетение и да е налице отказ за заплащането му, при което липсва и втората предпоставка-покана за заплащане на обезщетение, като всичко това води до недоказаност и неоснователност на тези икове и предполагава отхвърлянето .

Що се касае до възражението за изтекла погасителна давност по отношение на мораторната лихва за забава, депозирано от процесуалните представители на ответника по иска, то настоящият съдебен състав намира същото за неоснователно, защото обезщетението под формата на мораторна лихва не представлява вземане за лихва по смисъла на чл.111,б.“в“ от ЗЗД, а обезщетение за лихва и спрямо него се прилага общата 5 годишна давност, която отново не е изтекла.

По иска за заплащане на законната лихва от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на сумата.

Този иск е основателен и доказан и следва съдбата на главното вземане, като законната лихва върху главницата от 12728,71 лева следва да бъде присъдена.

С оглед изхода на спора, претенцията на ищеца за заплащане на направените по делото разноски е основателна.

По силата на ал.2 на чл.10 от ЗОДОВ ако искът бъде отхвърлен изцяло, съдът осъжда ищеца да заплати разноските по производството. Разноските се заплащат от ищеца и при оттегляне на иска изцяло или при отказ от иска изцяло. Ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат или юрисконсулт, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска.

(4) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г.) Съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на [чл. 37 от Закона за правната помощ](#).

Под разноски в съдебното производство законодателят, с оглед на съдържанието на основната разпоредба - [чл. 78, ал. 1 ГПК](#), разбира разноски за такси, разноски по производството и възнаграждението на един адвокат. Разноските за такси са за държавните такси, дължими на основание [чл. 4, б. "а" и "о" от Закона за държавните такси \(ЗДТ\)](#) във вр. с [чл. 73, ал. 3 ГПК](#) и [чл. 9а, ал. 2 ЗОДОВ](#) и определени по размер в Тарифа № 1 към Закона за държавните такси, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието и Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс, както и за други дължими такси (например таксата на основание [чл. 9, ал. 2 от Закона за Държавен вестник](#)). Разноските по производството включват разноски, извършени от страната, във връзка с определени процесуални действия - депозит за призоваване на свидетел, възнаграждение за вещо лице, разходи за извършване на оглед. Възнаграждението за един адвокат представлява платеното възнаграждение на ползвания от страната адвокат.

Ответникът по иска следва да бъде осъден да заплати по сметката на АССГ изплатените от бюджета на съда възнаграждения за вещи лица в размер на 386,10 евро –изплатен депозит на вещото лице П. и сума в размер на 446,64 евро- изплатено възнаграждение от бюджета на съда на вещото лице Н., както и внесената държавна такса в размер на 25 лева/12,78 евро в полза на ищеца./ Ищецът е представяван от адвокат, но в представеното пълномощно липсва договорено и заплатено адвокатско възнаграждение, а и ищецът претендира само държавна такса в размер на 25 лева/12,78 евро/.

В полза на ответника по иска следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение съобразно с отхвърлената част от иска. По силата на чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ по административни дела възнаграждението за една инстанция е от 200 до 300 лева, а по административни дела с материален интерес възнаграждението е от 130 до 450 лева и тъй като делото е с определен материален интерес, то на ответника по иска съдът намира, че следва да бъде определено юрисконсултско възнаграждение в размер на 130 лева и в негова полза съобразно с отхвърлената част от иска следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в размер на 41,47 лева или 21,20 евро.

Разпоредбите на [чл. 10, ал. 2 и ал. 3 от ЗОДОВ](#), тълкувани в тяхната взаимовръзка, се явяват специални по отношение на общите разпоредби на [чл. 78, ал. 8 от ГПК](#), във връзка с [чл. 144 от АПК](#) и [чл. 143 от АПК](#). Липсата на изрична уредба в [ЗОДОВ](#), която да предвижда отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника при пълно или частично отхвърляне на иска/исковете му, означава, че такова не се дължи. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. Двете разпоредби уреждат правило, при което ищецът се ползва от допълнителна защита спрямо ответника в производство по [ЗОДОВ](#) при частично уважен иск. Тази защита се изразява в поемането от ответника в цялост на всички направени от него разноски, вкл. разходите за правна защита, наред с разноските на ищеца с изключение на адвокатското възнаграждение съразмерно на отхвърлената част от иска. Под разноски в съдебното производство законодателят, с оглед на съдържанието на основната разпоредба - [чл. 78, ал. 1 ГПК](#), разбира разноски за такси, разноски по производството и възнаграждението на един адвокат. Разноските за такси са за държавните такси, дължими на основание [чл. 4, б. "а" и "о" от Закона за държавните такси \(ЗДТ\)](#) във вр. с [чл. 73, ал. 3 ГПК](#) и [чл. 9а, ал. 2 ЗОДОВ](#) и определени по размер в Тарифа № 1 към Закона за държавните такси, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието и Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс, както и за други дължими такси (например таксата на основание [чл. 9, ал. 2 от Закона за Държавен вестник](#)). Разноските по производството включват разноски, извършени от страната, във връзка с определени процесуални действия - депозит за призоваване на свидетел, възнаграждение за вещо лице, разходи за извършване на оглед. Възнаграждението за един адвокат представлява платеното възнаграждение на ползвания от страната адвокат.

Дължимостта на всеки един от елементите на общото понятие разноски в хипотезата на [чл. 10, ал. 2 и 3 ЗОДОВ](#) е изрично определено с оглед на изхода от спора. Законодателят е направил изрично разграничение на обема на задължението за разноски в алинея 2 - при отхвърляне и оттегляне или отказ изцяло от иска, и в алинея 3 - при уважаване на иска. Няма законово основание разпоредбата на [чл. 10, ал. 2 ЗОДОВ](#) да се тълкува разширително, най-малкото защото създава финансово задължение за ищеца, за да се приеме, че под употребения израз "разноски по производството" законодателят разбира съвкупността от разноски, съгласно [чл. 78, ал. 1 ГПК](#) - такси, разноски по производството и възнаграждението на един адвокат.

Ако законодателят е искал да включи в хипотезата на [чл. 10, ал. 2 ЗОДОВ](#) не само разноските по производството, а и таксите, и възнаграждението за един адвокат той би употребил точно утвърдените в законодателството правни понятия в съответствие с чл. 37, ал. 1 и 2 от Указ 833 от 24.04.1974 г. за прилагане на [Закона за нормативните актове](#). Липсата на изрична разпоредба, която да определя за процесната алинея съдържание на понятието "разноски по производството" по начин различен от този, употребен в алинея 3 на [чл. 10 ЗОДОВ](#) и в [чл. 78, ал. 1 ГПК](#), ясно установява волята на законодателя в хипотезата на алинея 2 на [чл. 10 ЗОДОВ](#) дължими от ищеца да бъдат само направените от съда и страните разноски по производството, не и таксите и възнаграждението за един адвокат. С това законодателно решение законодателят изпълнява посочената в решението С. срещу Б. необходимост съдебните разноски по дела за отговорността на държавата да бъдат "под специален режим, с цел да се гарантира ефективно на заинтересованите, достъп до въпросната процедура", т. 59.

С разпоредбата на [чл. 10, ал. 2 от ЗОДОВ](#), е предвидено, че ако искът за обезщетение бъде отхвърлен изцяло или искът бъде оттеглен изцяло, или при отказ изцяло от иска, ищецът дължи заплащане на разноските по делото. С тази разпоредба е предвидено специално ограничение относно начина на разпределяне на разноски, направени в производства по [Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#). Тази специална законова норма изключва прилагането на общите правила, регламентирани в [Гражданския процесуален кодекс](#) и [Административнопроцесуалния кодекс](#) по отношение на разпределянето на отговорността за разноски. Изводът се налага и с оглед специалната разпоредба на [чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ](#), която

предвижда, че ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Хипотезите, при които ищецът дължи разноски са изрично посочените в [чл. 10, ал. 2 от ЗОДОВ](#).

Воден от горното и на основание чл.203 АПК,вр.с чл.1,ал.1 от ЗОДОВ, Административен съд София-град

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ - ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ НА „ВЕЦ СОКОЛ“ ЕООД-с. П. обезщетение за претърпени имуществени вреди-пропуснати ползи в размер на 6 508,09 евро/12 728,71 лева/ представляваща разликата от продажба на електрическа енергия по преференциална цена от 112,48 лева/ МВтч и приходите, които би реализирал по преференциална цена от 222,90 лева/МВтч за периода от 26.03.2021 година до 09.08.2021 година, настъпили вследствие обявяване нищожността на Решение № Ц-12/26.03.2021 година на КЕВР с Решение № 8999/14.10.2022 година по адм. дело № 3574/2019 година на ВАС, Трето отделение, ведно със законната лихва за забава от предявяване на исковата молба- 12.03.2025 година до окончателното изплащане на сумата.

ОТХВЪРЛЯ ИСКА НА „ВЕЦ СОКОЛ“ ЕООД- С. П. срещу КЕВР за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди-мораторна лихва за забава/наречена законна лихва за забава/ в размер на 3048,91 ЕВРО/ 5767,98 ЛЕВА/ върху главницата от 6508,09 ЕВРО/ 12 728,71 ЛЕВА/ по Решение № Ц-12/26.03.2021 година- за периода от постановяване на нищожния административен акт – 26.03.2021 година до датата на подаване на исковата молба -12.03.2025 година.

ОСЪЖДА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ- ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ НА „ВЕЦ СОКОЛ“ ЕООД – С. П. СУМАТА ОТ 12,78 ЕВРО/ 25 ЛЕВА/- ВНЕСЕНА ДЪРЖАВНА ТАКСА ПО АДМ.ДЕЛО № 2715/2025 ГОДИНА ПО ОПИСА НА АССГ.

ОСЪЖДА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ- ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ ПО СМЕТКАТА НА АССГ СУМА В РАЗМЕР НА 832,74 ЕВРО/ 1628,70 ЛЕВА/- ИЗПЛАТЕН ДЕПОЗИТ ОТ БЮДЖЕТА НА СЪДА ЗА ВЕЩИ ЛИЦА.

ОСЪЖДА „ВЕЦ СОКОЛ“ ЕООД – С. П. ДА ЗАПЛАТИ НА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ- ГР. С. СУМА В РАЗМЕР НА 21,20 ЕВРО/41,47 ЛЕВА/ – ЮРИСКОНСУЛТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ СЪОБРАЗНО С ОТХВЪРЛЕНАТА ЧАСТ ОТ ИСКА.

НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.138,АЛ.1 АПК ,ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕТО ДА СЕ ИЗПРАТИ НА СТРАНИТЕ.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВАС на РБ в 14 дневен срок от получаване на препис от същото, съгласно разпоредбата на чл.211,ал.1 АПК.

СЪДИЯ: